

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Mineralsk terpentin	Side:	1/10
Revision:	2015-12-18	Printdato:	2015-12-18
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/3.0

PUNKT 1: IDENTIFIKATION AF STOFFET/BLANDINGEN OG AF SELSKABET/VIRKSOMHEDEN

1.1. Produktidentifikator

<u>Produktnavn:</u>	Mineralsk terpentin
<u>CAS-nr.:</u>	-
<u>EF nr.:</u>	919-446-0
<u>REACH Reg.nr.:</u>	01-2119458049-33

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anvendelse: Mineralsk terpentin anvendes som fortynder til alkydemalje, lakfarver og oliemaling samt til rengøring af pensler og værktøj efter maling. Kan også anvendes til behandling af klinke-, marmor-, sten- og linoliumgulve ved blanding af 1 del linolie og 2 dele terpentin.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

<u>Leverandør:</u>	Supergros A/S Kærup Industrivej 12 4100 Ringsted Tel:+45 7020 0268 www.supergros.dk
<u>Ansvarlig for udarbejdelse af sikkerhedsdatabladet:</u>	Burg Non Food B.V.: +31 168 381333 info@burggroep.com

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon: Giftlinjen: 82 12 12 12.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Mineralsk terpentin	Side:	2/10
Revision:	2015-12-18	Printdato:	2015-12-18
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/3.0

PUNKT 2: FAREIDENTIFIKATION

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

CLP: Flam. Liq. 3;H226 - STOT SE 3;H336 - STOT RE 1;H372 - Asp. Tox. 1;H304 - Aquatic Chronic 2;H411

2.2. Mærkningselementer

Fare

Indeholder: Carbonhydrider, C9-C12, n-alkaner, isoalkaner, cykliske, aromater (2-25%)

H226 Brandfarlig væske og damp.

H304 Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.

H336 Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

H411 Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

H372D Forårsager organskader (centralnervesystem) ved længerevarende eller gentagen eksponering.

EUH066 Gentagen kontakt kan give tør eller revnet hud.

P102 Opbevares utilgængeligt for børn.

P210 Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.

P261 Undgå indånding af damp/spray.

P301 + P310 I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.

P331 Fremkald IKKE opkastning.

P501 Indholdet/holderen bortskaffes i overensstemmelse med lokale bestemmelser.

2.3. Andre farer

PBT/vPvB: Produktet indeholder ingen PBT eller vPvB stoffer.

Andre: Produktet indeholder flygtige, organiske forbindelser, som har fotokemisk ozondannelsespotentiale.

PUNKT 3: SAMMENSÆTNING AF/OPLYSNING OM INDHOLDSSTOFFER

3.1. Stoffer

Produktet indeholder: organisk opløsningsmiddel.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Mineralsk terpentin	Side:	3/10
Revision:	2015-12-18	Printdato:	2015-12-18
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/3.0

CLP:

%:	CAS-nr.:	EF nr.:	REACH Reg.nr.:	Kemisk navn:	Fareklassificering:	Anm.:
100	-	919-446-0	01-2119458049-33--	Carbonhydrider, C9-C12, n-alkaner, isoalkaner, cykliske, aromater (2-25%)	Flam. Liq. 3;H226 STOT SE 3;H336 STOT RE 1;H372 Asp. Tox. 1;H304 Aquatic Chronic 2;H411	

Referencer: Hele teksten for alle faresætninger er vist i punkt 16.

PUNKT 4: FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Forbrænding: Skyl straks med vand. Fjern under skylningen tøj, som ikke er fastbrændt. Tilkald ambulance. Fortsæt skylningen under transport.

Indånding: Personen bringes i frisk luft og holdes i ro under opsyn. Ved ubehag søg skadestue og medbring sikkerhedsdatabladet.

Hudkontakt: Fjern forurenede tøj og skyl huden grundigt med vand. Ved eksem eller andre hudgener: Søg læge og medbring sikkerhedsdatabladet.

Øjenkontakt: Skyl straks med rigeligt vand i op til 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og spil øjet godt op. Ved fortsat irritation: Søg læge og medbring sikkerhedsdatabladet.

Indtagelse: Skyl straks munden og drik rigeligt vand. Hold personen under opsyn. Ved ubehag, søg skadestue og medbring sikkerhedsdatabladet. Fremkald ikke opkastning. Hvis opkastning indtræffer, holdes hovedet lavt, så der ikke kommer maveindhold i lungerne.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Symptomer/virkninger: Se punkt 11 for yderligere information om sundhedsfare og symptomer.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Lægehjælp/behandling: Ikke kendt.

PUNKT 5: BRANDBEKÆMPELSE

5.1. Slukningsmidler

Slukningsmidler: Ved brandslukning anvendes kulsyre eller pulver. Der må ikke anvendes vandstråle, da den vil sprede branden. Emballager, der udsættes for varme, nedkøles med vand og fjernes fra brandstedet, hvis det kan ske uden risiko.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Særlige farer: Dampe er tungere end luft og vil derfor brede sig langs gulvet og i bunden af beholdere. Dampe kan antændes af en gnist, en varm flade eller en glød. Ved brand kan der dannes sundhedsfarlige gasser.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Beskyttelsesudstyr til slukningspersonel: Valg af åndedrætsværn ved brand: Følg virksomhedens generelle forholdsregler.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Mineralsk terpentin	Side:	4/10
Revision:	2015-12-18	Printdato:	2015-12-18
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/3.0

PUNKT 6: FORHOLDSREGLER OVER FOR UDSLIP VED UHELD

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Personlige sikkerhedsforanstaltninger: Undgå indånding af dampe og kontakt med hud og øjne. Rygning og brug af åben ild og andre antændelseskilder forbudt. Følg forholdsreglerne nævnt i dette sikkerhedsdatablad.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Miljøbeskyttelsesforanstaltninger: Må ikke udledes til jord og vandmiljøet.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Metoder til oprydning: Større spild dækkes med alkoholresistent skum. Inddæm og opsug spild med sand, jord eller andet ubrændbart materiale.

6.4. Henvisning til andre punkter

Referencer: Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.
Vedrørende bortskaffelse, se punkt 13.

PUNKT 7: HÅNDTERING OG OPBEVARING

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering: Undgå indånding af dampe og kontakt med hud og øjne. Følg god kemikaliehygiejne.

Tekniske forholdsregler: Rygning og brug af åben ild og andre antændelseskilder forbudt. Benyt gnistsikret værktøj og eksplosionssikret udstyr. Følg sikkerhedsforskrifterne i Arbejdstilsynets bekendtgørelse om arbejde med kodenummererede produkter.

Tekniske foranstaltninger: Sørg for tilstrækkelig ventilation.
Der skal være let adgang til rigeligt vand eller nødbruser.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Tekniske forholdsregler ved opbevaring: Følg reglerne for brandfarlige væsker.
Større mængder og lagerbeholdninger skal opbevares ifølge Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for opbevaring af brandfarlige væsker.
Brandfareklasse: II-1

Opbevaringsbetingelser: Opbevares i tætlukket originalemballage og på et godt ventileret sted.
Må ikke opbevares nær varmekilder eller udsættes for høje temperaturer.

7.3. Særlige anvendelser

Særlige anvendelser: Ikke relevant.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn: Mineralsk terpentin Side: 5/10
Revision: 2015-12-18 Printdato: 2015-12-18
Produktnr.: SDS-ID: DK-DA/3.0

PUNKT 8: EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

Kodenummer: 3-1 (1993)

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier:

<u>CAS-nr.:</u>	<u>Kemisk navn:</u>	<u>Som:</u>	<u>Grænseværdier:</u>	<u>Type:</u>	<u>Anm.:</u>	<u>Referencer:</u>
8052-41-3	Terpentin, mineralsk, max. 20 pct. aromater	-	25 ppm 145 mg/m3	-	-	AT

8.2. Eksponeringskontrol

Tekniske foranstaltninger: Der skal være effektiv ventilation. Grænseværdier skal overholdes, og risikoen for indånding af dampe skal gøres mindst mulig.

Personlige værnemidler: Personlige værnemidler skal vælges i overensstemmelse med gældende CEN standarder og i samarbejde med leverandøren af personlige værnemidler.

Åndedrætsværn: Ved utilstrækkelig ventilation: Luftforsynet helmaske skal anvendes.

Håndbeskyttelse: Brug beskyttelseshandsker. Bedst egnede er nitrilhandsker, men væsken kan trænge gennem handskerne. Skift derfor hyppigt handsker. Andre handsketyper kan anvises af handskeleverandøren.

Øjenbeskyttelse: Ved risiko for stænk: Beskyttelsesbriller/ansigtsskærm skal anvendes. Ikke relevant, hvis der anvendes helmaske.

Hudbeskyttelse: Overtræksdragt skal anvendes, hvor der sker tilsmudsning i en sådan grad, at almindeligt arbejdstøj ikke beskytter mod hudkontakt med produktet.

Hygiejniske foranstaltninger: Vask hænderne ved arbejdets afslutning og før spising, rygning og toiletbesøg. Skift tilsmudset tøj.

Miljøeksponeringskontrol: Ikke kendt.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Mineralsk terpentin	Side:	6/10
Revision:	2015-12-18	Printdato:	2015-12-18
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/3.0

PUNKT 9: FYSISKE OG KEMISKE EGENSKABER

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Form: Klar væske.

Farve: Farveløs.

Lugt: Petroleum.

pH: Ikke relevant.

Smeltepunkt/frysepunkt: < -20 °C

Kogepunkt: 135-220°C

Flammepunkt: > 39 °C

Ekspløsiionsgrænser: 0,6-7,0 % v/v

Damptryk: 3,7 hPa (20 °C)

Dampmassefylde: Ikke kendt.

Relativ massefylde: 0,755 (20 °C)

Opløselighed: Ikke blandbart med vand.

Selvantændelsestemperatur (°C): >200°C

Viskositet: 1 - 2,5 mm²/s (20 °C)

9.2. Andre oplysninger

Andre oplysninger: Ikke relevant.

PUNKT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet: Reagerer voldsomt med stærke oxidationsmidler. Reagerer kraftigt med stærke alkaliske stoffer. Reagerer kraftigt med stærke syrer.

10.2. Kemisk stabilitet

Stabilitet: Stabil ved normale temperaturforhold.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Farlige reaktioner: Danner eksplosiv blanding med luft.

10.4. Forhold, der skal undgås

Tilstande/materialer, der skal undgås: Holdes væk fra varme, gnister og åben ild. Undgå eksponering for høje temperaturer eller direkte sollys.

10.5. Materialer, der skal undgås

Materialer, der skal undgås: Stærkt oxiderende stoffer, stærke syrer og stærke baser. Halogener

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Farlige nedbrydningsprodukter: Ingen særlige.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Mineralsk terpentin	Side:	7/10
Revision:	2015-12-18	Printdato:	2015-12-18
Produkt nr.:		SDS-ID:	DK-DA/3.0

PUNKT 11: TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

<u>Akut Toksicitet (Oral):</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Akut Toksicitet (Dermal):</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Akut Toksicitet (Inhalation):</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Hudætsning/-irritation:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Alvorlig øjenskade/øjenirritation:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Sensibilisering ved indånding eller hudsensibilisering:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Kimcellemutagenicitet:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Kræftfremkaldende egenskaber:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Reproduktionstoksicitet:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>STOT - Enkelt eksponering:</u>	Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.
<u>STOT - Gentagen eksponering:</u>	Forårsager organskader (centralnervesystem) ved længerevarende eller gentagen eksponering.
<u>Aspirationsfare:</u>	Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.
<u>Indånding:</u>	Dampe kan irritere luftvejene og medføre halsirritation og hoste. I høje koncentrationer virker dampe sløvende og kan medføre hovedpine, træthed, svimmelhed og kvalme.
<u>Hudkontakt:</u>	Virker affedtende. Langvarig kontakt kan medføre rødme, irritation og revnedannelse.
<u>Øjenkontakt:</u>	Stænk kan medføre irritation.
<u>Indtagelse:</u>	Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene. Fremkald ikke opkastning. Hvis opkastning indtræffer, holdes hovedet lavt, så der ikke kommer maveindhold i lungerne. Kan optages i kroppen og medføre svimmelhed, kvalme og opkastning.
<u>Særlige effekter:</u>	Hyppig indånding af selv lave koncentrationer kan medføre irritabilitet, træthed, hukommelsesbesvær og med tiden varige skader på nervesystemet, herunder hjernen.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Mineralsk terpentin	Side:	8/10
Revision:	2015-12-18	Printdato:	2015-12-18
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/3.0

PUNKT 12: MILJØOPLYSNINGER

12.1. Toksicitet

Økotoksicitet: Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Nedbrydelighed: Produktet forventes at være biologisk nedbrydeligt.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Bioakkumuleringspotentiale: Data om bioakkumulering er ikke oplyst.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet: Ingen tilgængelige oplysninger.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

PBT/vPvB: Produktet indeholder ingen PBT eller vPvB stoffer.

12.6. Andre negative virkninger

Andre skadelige effekter: Produktet indeholder flygtige, organiske forbindelser, som kan medvirke til fotokemisk ozondannelse.

PUNKT 13: BORTSKAFFELSE

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Spild og rester bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativer. Affaldet er klassificeret som farligt affald.

Klude og lignende vædet med brandfarlige væsker skal bortkastes i specielle brandsikre spande.

Affald i form af rester: EAK-kode: 20 01 13
NORD affaldsgruppe: C

Forurenet emballage: EAK-kode: 15 01 10

PUNKT 14: TRANSPORTOPLYSNINGER

14.1. UN-nummer

UN-nr.: 1300

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)

Officiel Godsbetegnelse: TURPENTINE SUBSTITUTE

14.3. Transportfareklasse(r)

Klasse: 3

14.4. Emballagegruppe

PG: III

14.5. Miljøfarer

Marin forureningsfaktor: Ja.

Miljøfarligt stof: Ja.

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Særlige forsigtighedsregler: Ingen kendte.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL og IBC-koden

Bulktransport: Ikke relevant.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Mineralsk terpentin	Side:	9/10
Revision:	2015-12-18	Printdato:	2015-12-18
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/3.0

PUNKT 15: OPLYSNINGER OM REGULERING

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Særregler: Unge under 18 år må som hovedregel ikke arbejde med dette produkt. Brugeren skal være grundigt instrueret i arbejdets udførelse, produktets farlige egenskaber samt nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.
Kodenummer: 3-1 (1993)

Nationale reguleringer: Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 med ændringer.
Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser), med ændringer.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 507 af 17. maj 2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med ændringer.
At-Vejledning C.0.1 August 2007: Grænseværdier for stoffer og materialer.
Forsvarsministeriets bekendtgørelse nr. 17 af 4. januar 2010 om brandfarlige væsker.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde, med ændringer.
Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald, med ændringer.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 302 af 13. maj 1993 om arbejde med kodenummererede produkter, med ændringer.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

CSA status: Ikke relevant.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produkt navn:	Mineralsk terpentin	Side:	10/10
Revision:	2015-12-18	Printdato:	2015-12-18
Produkt nr.:		SDS-ID:	DK-DA/3.0

PUNKT 16: ANDRE OPLYSNINGER

Vedrørende anvendelsesbegrænsninger, se punkt 15.
Brugeren skal være instrueret i arbejdets udførelse og kende indholdet af dette sikkerhedsdatablad.

Følgende punkter er blevet revideret eller indeholder nye oplysninger: 2, 11.

Ordlyd af Faresætninger:

H226	Brandfarlig væske og damp.
H372	Forårsager organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.
H304	Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.
H336	Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.
H372D	Forårsager organskader (centralnervesystem) ved længerevarende eller gentagen eksponering.
H411	Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.
EUH066	Gentagen kontakt kan give tør eller revnet hud.

Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad er baseret på oplysninger i vores besiddelse på datoen for udarbejdelsen og er givet under forudsætning af, at produktet anvendes under de angivne forhold og i overensstemmelse med anvendelsesmåden specificeret på emballagen eller i relevant teknisk litteratur. Enhver anden brug af produktet, evt. i kombination med andre produkter eller processer, sker på brugerens eget ansvar.

Udarbejdet af DHI - Environment and Toxicology, Agern Allé 5, DK-2970 Hørsholm, Denmark.
www.dhigroup.com.